

Haló noviny, 7. 1. 2016

Parkinson – riziko, které nelze předpovědět

Parkinsonova choroba je degenerativní onemocnění centrální nervové soustavy, které souvisí se ztrátou nervových buněk v mozku. Tuto nemoc poprvé popsal anglický lékař James Parkinson v roce 1817 jako třasivou obrnu, která později dostala jméno po něm. Jen v Evropě choroba sužuje více než 1,2 milionu lidí.

V roce 2012 Ústav zdravotnických informací a statistiky (UZIS) uváděl v České republice 26 680 nemocných. Z toho 10–15 % jsou lidé, kteří onemocněli před 50. rokem života. «První symptomy bývají zcela nenápadné, patří mezi ně rychlostí únavy, pocitu tuhosti a těžkosti končetin, třes, klouby, zpomalení chůze a zvýšení sekrece slin, sle a potu. Většina nemocných jim ale nepřisuzuje větší význam, dokud se onemocnění nezhorší natolik, že začne pacienta vyrušovat ome-

na lidský organismus. Je prokázáno, že na vznik nemoci má dopad užívání toxických látek, virové a bakteriální infekce a opakované zranění hlavy. Jisté je, že při této chorobě postupně odumírají buňky, které vyrábí dopamin, a jehož pomocí mezi sebou komunikují buňky v mozku. «Zatím není jasné, proč se tyto buňky ztrácejí. Obecně se ale předpokládá, že jde o vliv či kombinaci více faktorů», dodává Musil. Jelikož není známa příčina vzniku nemoci, je těžké učinit její prevenci. Na toto téma existuje mnoho studií,

k dlouhodobému užívání medikace ke snížení jejího efektu a k nežádoucím efektům dlouhodobého užívání léků. Ten se projevuje nutností zvyšovat dávky léků a zrnitým terapeutickým oknem – toly oblastí, kde lék ještě pomáhá a efekt není překonán vedlejšími účinky léku, jako jsou nekontrolované pohyby.» Informuje MUDr. Musil.

Nemoc si nevybírá

S Parkinsonovou chorobou zápasilo i mnoho známých osobností. Počátkem roku 1980 byla nemoc diagnostikována legendárnímu boxerovi Muhammadu Alimu. Tímto onemocněním trpěl i papež Jan Pavel II., který však přes závažné zdravotní obtíže vytrval ve funkci až do své smrti. Populární herec Robin Williams, který je známý mimo jiné z filmu Dárek Will Ham-

jako jsou nestabilita, zpomalení či ztráta vzálo, jiné trpí hlavně třes končetin, psychické problémy či kolapsové stavy. «Zvláště u mladších pacientů nebyla snadné diagnostiku určit. Parkinsonova choroba není zcela jasně prokázatelná žádným vyšetřením a její příznaky se vyskytují i u jiných onemocnění. Základním odlišovacím prvkem je, že Parkinsonova choroba reaguje na léčbu ultrazvukem – dopaminu» vysvětluje Libor Musil.

Léčba? Zpomalení

Parkinsonova choroba je zatím nevyčlelněná, ale existuje mnoho způsobů, jak zpomalit její průběh a zajistit nemocným těmět plnohodnotný život. Léčba bývá většinou zahájena různými léky, jejichž použití se liší dle charakteru a intenzity příznaků a přírodních onemocnění. «Kromě pravidelného užívání léků je další možností léčby stimulace

u těchto pacientů často a rizikové. Cíle fyzioterapie se liší podle fáze, ve které se nemocný nachází a jaké jsou jeho dominantní příznaky. Součástí fyzioterapie by měla být využití senzomotorických vjemů – zraku a sluchu k zlepšení koordinace a rytmu pohybu, dále posilovací a aktivní aerobní tréninky či cvičení na zlepšení pohyblivosti. «Zabránil pádům je klíčové z mnoha důvodů. Až třetina seniorů nad 65 let ročně jednou ročně upadne. V důsledku pádu má zhruba zranění až 25 % seniorů a až 50 % seniorů po pádu diskonce neustane, což může mít fatální následky.» varuje lékař.

Další doporučení pro nemocné

- Dobré zhodnocení charakteru bydlení a přikázek v bydlíšti nebo záměnění a možnosti jejich odstranění.
- Využití senzomotorických pomůcek, jež mohou pomáhat v orientaci, například světelný paprsek, jenž se promítá z hole před pacienta, nebo pruh na podlaze.
- Vhodné je umístit protiskluzový podložek na dlaždici i do vany a pořízení stabilních křesel a lůž s opěrkami pro ruce, aby se zamezilo nebezpečí pádu.
- Pro zmenšení rizika pádu se dále doporučuje dbát na úklid drobných předmětů především z podlahy, jako jsou boty či nářadí.
- Pokud nemocný trpí depresí, neměl by váhat kontaktovat psychiatra a zapojit se do terapeutické skupiny lidí se stejnými obtížemi.
- Důležité je trénovat mozek a pravidelně procvičovat paměť, vědomosti i orientaci a věnovat se novým zájmům a plnění různorodých úkolů.

Včasné odhalení = včasné opatření

Tato choroba je poměrně rozšířená a nepostihuje zdaleka jen starší generace. Kvůli povaze jejich profese o ni lidé často nevědí a nemohou tak zaujmout potřebná opatření, která mohou významně a dlouhodobě zlepšit kvalitu života. «Parkinsonovu chorobu není radno podceňovat, čím dříve se na ni přijde, tím dříve může být zahájena příslušná léčba včetně pohybových aktivit, která může často zabránit závažným komplikacím.» uzavírá Libor Musil.

Strážka připravila
Marcela ŠPÍČKOVÁ
FOTO – archiv

DŮLEŽITÉ INFORMACE

Pokud se o vás objevuje více než jeden z následujících symptomů, vyšetření neodkládejte:

- Třes a chvění
- Náhlé zmenšení rukopisů
- Ztráta chuti
- Pravidelné se spiknutí
- Potřetí a přetváření věcí nebo s pohybem
- Častá zácpa
- Těžké tělo, těžké mluvení
- Nepřiměřený výraz ve tváři
- Závravné nebo malby
- Starobní ráda

zovat v pohybu a soběstačnosti.» uvádí Libor Musil, primář Rehabilitačního oddělení Rehabilitační kliniky Malva-zinky, kterou provozuje společnost VAMED Mediatrix.

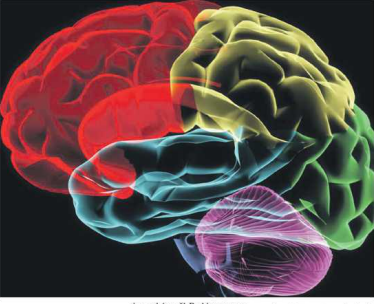
Příčinou jsou neznámé

V současně době se stále neví, co je původem Parkinsonovy nemoci. Příčinou mohou být genetické predispozice, které v kombinaci s vnějšími vlivy mohou negativně působit

teré však nedospěly k jednoznačnému závěru.

I mladší lidé...

Zvláštní skupinu nemocných tvoří mladí lidé, kteří onemocněli mezi třicetým a čtyřicetým rokem života. «Onemocnění se u lidí v této věkové skupině vyvíjí velmi pomalu. Většinou se zde také setkáváme s výbornou reakcí na léčbu. Na druhou stranu u nich dochází vzáhladem

ting, také trpí Parkinsonovou chorobou. Třes ruky a další příznaky Parkinsonovy choroby potkaly na sklonku života i malíře Salvadora Dalího.

Nesnadná diagnostika

Převážně číst nemocných ani neuznávají první příznaky, kterými o sobě začínají choroba dávat vědět. Nemocní zpočátku nepřikládají zvláštní pozornost rychlému nastupující únavě, pocitu tuhosti, zpomalenosti pohybu. Většinou je však zanedbává třes.

Zarovně platí, že u každého jedince mohou být příznaky i prognoze nemoci zcela odlišné. Někteří nemocní mají převážně pohybové problémy,

mozkových center způsobující potuchu trhavosti. K tomu se ale obvykle přistupuje až v případě, kdy se stav pacienta velice rychle zhoršuje, nebo ve fázi, kdy již žádná jiná léčba nepomáhá, doplňuje Musil. Součástí léčby by měla být také pohybová aktivita a spolupráce s fyzioterapeutem, která dopomáhá ke zlepšení kvality života nemocného. Základem je zajištění soběstačnosti po co nejdelší dobu. Zvýšení bezpečnosti v běžných každodenních aktivitách pacienta a důraz na vyvarování se pádů, které jsou

PŘÍŠTÍ ČTVRTEK V HALÓ RADÁCH:
PUJČOVANÍ PENĚZ Z RODINÉ